

Adalet Yerine Gideceğiz

Nureddin Yıldız'ın 22.05.2022 tarihli (430.) Hayat Rehberi dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Değerli kardeşlerim,

Sadece son yüz senede 140 milyon insan savaşlarda ölmüş. Kaza, kürtaj vb. sebeplerle ölenlerin istatistiklere yansıyan kısmıyla bile yüzlerce milyon insanın sadece yakın tarihte ölüp dünyadan gittiği gerçeğiyle karşı karşıyayız.

Onca insanı yaratan Allah, onları dünyada imtihan için bulunduruyordu. Yaratıcılarıyla aralarındaki hesaptan ayrı olarak her biri can taşıması bakımından değerliydi ve kimsenin oyuncağı da olamazdı. Bir liderin tutuşturduğu ateşle binler, milyonlarca insan ölüyor, birinin çıkardığı dedikodu için ölü lazımsa öldürülüyor... İnsanı yaratan Allah, onu kimsenin oyuncağı yapmamıştır. Hayvanlara dahi herhangi bir şekilde uluorta ve keyfî müdahale hakkı kimsede yoktur.

Sorumuz şudur: Allah'ın yarattığı sadece son yüz senedeki milyonlarca ölünün hesabı ne olacaktır? Bazı savaşlar Lahey Adalet Divanı'na götürülür. Dünyanın en komik manzaralarından biri de budur. Bir ülke başka ülkeyi işgal eder, birkaç sene savaşır. Sonra orada durmasına gerek olmadığına karar verip işgalci ülke geri gider. "Ama" der diğer ülkeye, "bana savaş tazminatı ödeyeceksin çünkü ordumu nerelerden getirip bir sürü zahmetle ülkeni işgal ettim." Dünyanın bir ucundan kalkıp diğer ucuna gitmiş ve hakkı olmadan bir ülkeyi işgal etmiştir ama öldürdüğü milyonlarca insanın üzerine bir de savaş tazminatı talep eder.

Dünyanın adaleti budur, bu dünyada adalet buna denir. Ama ne adalet... insanın içi açılıyor!

Bunun daha küçük ölçeklileri de var: Bir kişi yirmi insanı öldürmüştür. Mahkemeye çıkarılır ve ömür boyu hapis cezasına çarptırılır. Başka biri de beş kişiyi öldürmüştür, ona da aynı ceza verilir. Biri de sadece bir kişiyi öldürür, uzayan mahkemelerin ardından nihayet karar çıkar ve o da ömür boyu hapse mahkûm edilerek diğer iki kişiyle aynı yere gönderilir ve bunlar devlet eliyle beslenirler. İnsanın sağlayabildiği adalet budur: Yirmi insanı öldürenle bir kişiyi öldürene tek ceza. Koşulları biraz dolaşacak olsanız okul harçlığını çıkaramadığı için cep telefonu çalıp hapse atılmış birilerini de görürsünüz. Yirmi kişinin katiliyle bir telefon çalmış kişi aynı hapishanededir...

Dünyada gerçek ve mutlak bir adalet bugüne kadar olmamıştır, olamaz. Zira adalet dış-zahirî belgelere bakar. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem dahi "Siz bana mahkeme için geliyorsunuz, ben anlattıklarınıza bakarak karar veriyorum" buyurmuş ve birinin çok ikna edici konuşması hâlinde onun lehine karar verebileceğini, böyle olursa o kişiye "ateşten bir parça" verdiğini söylemiştir. Nitekim o da peygamber olmasına rağmen Allah'ın haber verdikleri haricinde gaybı biliyor değildi, bilmediğinden dolayı gördüğüne uyarak karar veriyordu.

İçimizdeki hissiyata varıncaya kadar her şeyi teraziye koyarak son kararı belirleyen adalet, dünyada görülebilecek bir adalet değildir. Ama adalet yerine gidilecek bir istasyondur dünya. Dünyada mutlak adalet nasıl beklenebilir? Karar verenler gördüklerinden, okuduklarından, duyduklarından etkilenmektedir. Hukuku adaletine uymaz, güürültünün fazlalığına göre hukuk işler... Tutuklanmayan biri hakkında medyada fazla yaygara koptuğunda o kişinin tutuklanıverdiği görülür. Çünkü davaya bakan hâkimin nihayetinde sokağa çıkıp yaşayacağı bir hayatı vardır, hâkimi oraya atayanların da insanlardan oy isteyecekleri bir gün gelecektir. Dünya budur.

Dünyadaki hayatı cennet sanmak, dünya yargılamalarını hakiki adalet tecellileri olarak düşünmek bir bataklıktır. Hâkimi, savcısı, avukatı, şahidi ve başka bütün katılımcılarının benim gibi bir insan olduğu ve ihtiyaçlarla örülü hayatını sürdürmek zorunda olarak yaşadığı bir yargılamanın mutlak adaleti karşılması hiç mümkün olur mu?

Dünya zulüm yeri, Allah'ın huzurunda toplanacağımız mahşer ise adalet yeridir. Dünyada hiç kimse adalete güvenip boşlukta bulunmamalıdır. İrade, para, idrak, siyasî anlayış, mümin kardeşlerle birliktelik güçlü tutulmalıdır. Aksi takdirde dünyada müminin çürüklüğünü adalet kurtaramaz. Ahiretteki ilâhî adaletin kimsede kimsenin hakkını bırakmayan kesinliğine imanımız olmasa dünyada on saniye yaşamaya tahammül edemezdik. Hamd olsun Rabbimize, bu imanımız vardır. Rabbimiz o gün öyle bir mahkeme kuracaktır ki kâğıtlarda yazılı dava dosyaları, köyden kalkıp gelen şahitler görülmeyecektir. Suçu hangi organ işlemişse o organ dile gelip konuşacaktır. Toprak, "Benim üstüme basıp bu suçu işledi" diye şahitlik edecektir.

Dünyada 'gıyabî tutuklama kararı' denen bir hüküm vardır. Etnik temizlik gibi büyük katliamlara imza atanlar dahi yargılanıp haklarında suç kesinleşerek ceza verildiğinde, gıyaben gerçekleşen bir mahkeme olduğundan, cezaları verilir ama uygulanmaz. O uzaklarda, villasında keyif sürdüğü hayatına devam etmektedir. Belki milyonlarca insanın yok olmasına, eziyet çekmesine, yurdundan sürülmesine sebep olacak kadar ağır işler yapmıştır ama dünyanın ona adaleti bu olur: Keyfini bozmamak. Ahirette ise böyle olmayacaktır. Mahşer yeri hiçbir tutuklamanın gıyaben yapılacağı yer değildir, her şey sonuna kadar şeffaf hallolacaktır. Dünyaya o güne dek yaşamış yüz milyarlarca insan bir araya gelip mahkeme edilen kişiyi seyredeceklerdir.

Elli bin yıl sürecek mahşer mahkemesinin her senesi dünyadaki bin sene uzunluğunda olacaktır. İnsanlar bu zaman boyunca ayakta, çaresizce dikilerek bekleyeceklerdir. Allah'ın bazı özel misafirleri bu beklemenin istisnaları olacaklardır ki bunlar arşın gölgesinde duracak yedi sınıf insan olarak hadis-i şerifte zikredilmişlerdir.

*

Gideceğimiz yüzde yüz adalet yerinde hiç kimse verilen hükümler hakkında ileri geri konuşamayacak, sonsuza dek ağızlar mühürlenip kesin kararlar verilecektir. Kurulacak adalet divanı o kadar müthiş ve büyük olacaktır ki cehennemde ebediyen kalacağına karar verilmiş en büyük kâfirler arasında bile Rabbimiz adaletle hükmedecektir, tıpkı cennete girenler arasında da herkesi eşit tutmayacağı gibi. Ebû Bekir, Osman, Ömer, Üsâme, Abdullah, Âişe, Nesibe, Fâtıma gibi büyük isimlerle dünyanın bilmem hangi zamanında gelmiş ve ancak farz ibadetleri yapmış ama bedeni, dili, parasıyla gayretler ortaya koyamamış sıradan kimseler aynı makamlarda duracak değillerdir. Her makamın derecesi farklıdır ve dereceler arasında müthiş uzaklıklar vardır.

Rabbimiz cennette veya cehennemde hak eden herkesi aynı yere koyuyor olsaydı bunda mutlak adaletten bahsedemezdik. Yirmi kişinin katili olmuş biriyle cep telefonu hırsızlığı yapmış kişi aynı cehenneme nasıl girsin? Gâvurun da gâvurlukta farkı söz konusudur; kendi kendine imansız yaşayıp öyle ölen vardır, bir de peygamberi öldürmeye teşebbüs etmiş olan. Bunlar denk düzeyde suç işlemedikleri gibi cezalarının verileceği cehennemler de aynı olamaz.

Mutlak adaletten önce adeta zulüm gibi duran bu dünyada yaşamamızı kaderimiz olarak belirleyen Rabbimiz, evlat isteyen annenin aylarca çile çekmesine benzeyen bir doğum sancısı yerine geçen dünyayı, cennete gidebilmemiz için bir ön eleme yeri hâlinde kullarına sunmuştur. Hem cennete gitmek isteyecek hem de dünyada hiçbir çileye razı olmayacak kulu yoktur Allah'ın, bu hiç kimseye de nasip edilmemiştir.

Adalet her şeyi yerli yerinde yapmaktır. Her şey yerinde yapılmadığında da terslik ve eksiklik nispetinde zulüm ortaya çıkar. Zulüm bu toprakların bir ürünüdür, ahiretteyse onun cezasının toprağı olacaktır. Ahirette zulümün hiçbir türü, hiçbir oranda var olmayacaktır. 'Zulüm' denince de bir ordunun başka ülkeyi yakıp yıkmasından ibaret bir manzara düşünmemeliyiz, bu kör göze parmak düzeyinde bir zulümdür. Dünyada bir de daha küçük ölçekli zulümler vardır ki orduların ülkeleri işgallerinden önce bizim dikkatimizde olması, kendimizi muhasebe etmemiz gereken kısım burasıdır. Eşlerin

birbirine yaptığı zulüm bu konunun başında gelir. Bir insan eşiyile ortak hayatında, anne-babasıyla yaşadığından daha fazla şey paylaşır ve geçirilen vakit de daha çoktur. Hayatımızın yoğunluklu bölümü eşlerle geçer. Hele çocuk doğduktan sonra artık kesişim hiç bitmez. İşçi-işveren ilişkisindeki kesişim de buna benzer biçimde yoğundur.

Mesela bir yolun bozuk olduğunu varsayalım. O yolu kullanan herhangi bir vatandaş o bozukluktan ne kadar sorumludur, yoldan vergi alan belediye yetkilisinin sorumluluğu nedir? Elbette vatandaşı en fazla ilgilendireceği, telefon edip arızayı belediyeye bildirmek olabilir; ama belediye sorumlusu kıyamet günü bunu deyip kendini kurtaramaz. Zulüm ve adalet konusundan bahsettiğimizde, savaşlar çıkarak ülke liderlerinden söz etmeden önce göz önündeki ölçekte olanları, sorumluluğunu alabileceğimiz orandakileri dert edinmeliyiz ki mesele bizim için önem ifade etsin, pratik anlamı yerine gelsin.

*

Devletin sokaktaki kaldırım taşıını çalmak yani kamu hukuku ihlali, kırılmış gönüller, ezilip geçilmiş çocuklar, harap edilmiş akıllar kıyamet gününün adaleti sağlanırken denkleme dâhil edilecek birer zulümdür. Dünyanın mahkemelerinde her meselemizin hallolacağını düşünemeyiz; zaten mürur-ı zaman (zaman aşımı) olan bir hukuk sistemiyle bir şeylerin kusursuz yerine geleceğini beklemek safdillik olurdu.

Öyleyse ne yapıp etmeli, o mahkemeye dosya bırakmadan dünyadan ayrılmalıyız. Bunun özeti de Allah'a tövbeyle sarılmak, boş zamanları iyi doldurmak, hakkını aldıklarımızla işimizi dünyadayken bitirip helalleşmektir. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'in sünnetine bağlı olduğumuz için kendini ehl-i sünnet bilen Müslümanlar olarak onun peşinden tam manasıyla gitmeye, yaptıklarını yapıp kaçındıklarından uzak durmaya mecburuz. Misvak kullanmanın veya öğle namazından önce sünnet namazı kılmanın bu başlığa dâhil olduğunu biliriz. Ancak bir de konumuzla ilgili olan boyut vardır.

Efendimiz aleyhisselamın, amcasının oğlu Fadl tarafından bize nakledilen bir hatırası vardır. Efendimiz'in daha sonra iyileşmeyip refik-i âlâya yükseldiği hastalığını yaşadığı sıralarda onun koluna girip yürüyerek mescide kadar getirdiği bir günde Resûlullah aleyhisselam zorlanarak minbere çıkmış. Konuşmasında şöyle buyurmuş: *“Ey insanlar, aranızda yıllar geçirdim. Muhakkak hak-hukuk olmuştur. Birinizin sırtına değmiş olabilirim, benim sırtım burada, öyle biri varsa gelip o da benim sırtıma vursun. Birinize hakaret etmiş olabilirim, varsa öyle biri, o da gelip hakaret etsin ki helalleşelim. Birinin malını yanlışlıkla almışsam o da gelip benden alsın ki ben Rabbimin huzuruna kimseyle alıp verecek bir şeyi olmadan gitmek istiyorum.”*

Sünnet neydi?

Sünnet, Efendimiz aleyhisselamın ölüm döşeğindeyken bile yapmayı ihmal etmediği bu tavır yapmaktır. Hâlbuki Efendimiz -hâşâ- kimseye zulmetmiş, gasp etmiş değildi. Ancak sözlerinin başında, bir arada uzun zaman geçirdiklerini söylemektedir. Yani insanlar bir arada fazla bulduklarında fark ettikleri veya etmedikleri çok şey yaşanmış olabilir. Ona anne-babalarını kurban eden, uğrunda canlarını veren, çocuklarını hediye diye ona sunan ashâbi herhâlde bu sözler üzerine “Benim sende 15 kuruş alacağım vardı” diyecek değillerdi. Hayır! Efendimiz aleyhisselam, gitmekte olduğu adalet yerinde problemsiz, pürüzsüz olmak istiyordu. Bir kulun kıyamet gününde Allah'ın huzuruna çıkıp “Senin peygamberin bana şöyle eziyet etmişti” demesini istemiyordu.

Medine çarşısında fiyatların çok yükseldiği bir gün olmuştu. Şam ve Yemen arazilerinden gelen gıda maddeleriyle pazarı kurulabilen Medine'de sözgelimi bir kervan gecikse ya da gelmese fiyatları tuzlu görmek muhtemeldi. Esnafın ücretler üzerinde yaptığı değişiklikler üzerine Resûlullah aleyhisselama

gelen bazı sahabiler fiyatlara müdahale etmesi, biraz indirim olması yönünde ricacı olmuşlar. Peygamber aleyhisselam şöyle buyurmuş:

“Bu fiyatlar Allah’ın kaderiyle inip çıkar. Ben fiyatları düşürmelerini söylersem (otoritemle piyasaya müdahale etmiş olacağımdan) bu bir kul hakkıdır. Rabbime üzerinde kul hakkı taşıyan biri olarak gitmek istemem.”

Sünnet, işte budur. Sosyal medyadan alınan talimata göre verilmiş karar, görünürde adalete benziyor olabilir. Millet adına verilmiş bir karar gibi durabilir. Ama milletin yaratıcısının huzurundayken arkasında durulabilecek bir karar mıdır, önemli olan budur. Hayatımız insana, hayvana, tabiata ve kendimize adil olduğumuz bir hayat doğrultusunda şekillenmelidir. Velev düşman, kâfir olsun; ona da adil olmak zorundayız. Ayet-i kerime, “Aranızda husumet var diye siz kararlarınızda adil olmaktan sakın vazgeçmeyin” buyurmaktadır, “böylesi takvaya daha yakındır.”

Ne büyük bir din, ne muhteşem bir azamet! Peygamberi öldürmeye çalışmış, onu hicrete mecbur etmiş, gelip şehri basmış birini yakalayacaksın ve yine de adil olacaksın. Bu rahmetin sahibi olan Allah’ın kulları olduğumuzu unutamayız. İnsan tabiata karşı da tamamen hükümran bırakılmamıştır, sırf zevkine uymuyor diye ağaç kesmek zulümdür. Her gördüğü yere mikser getirip beton döken, denizlere keyfe keder pislik akıtan kişi Allah’ın yarattığı güzel dünyaya kastedip zalimce davranmış olur.

Asıl olan, imanımızın bize adaleti emrediyor olmasıdır, kanundan ve örften önce. İmanımız ile vicdanımız birleşip bütün oluşturduğunda adil bir pratik, oradan da adil bir mümin doğar. Bunu beceremeyenin yolu ise devamlı yalpalamaya, öylesine iş görmeye çıkar.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bir hadis-i şerifi, *“Zulüm gören kimsenin bedduasından sakının; çünkü zulüm görenle Allah arasında mesafe yoktur”* buyurmaktadır.

Hepimizin içi rahat olmalı; adalet diyarına gideceğiz.

Hepimizin ödü patlamalı; adalet diyarına gideceğiz.

Ve oradaki adaletin dosyaları en ince ayrıntısına kadar burada, dünyada hazırlanıp kararlaştırılacaktır. İşin garibi, gittiğimiz yerde avukat da olmayacaktır. O gün Allah kime yardım etti, kim şefaate layık oldu, bugün kimin endişeden uykuları kaçtıysa o kurtuluşu yakalayacaktır. Başka hiç kimse için kurtulma garantisi yoktur.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.